

Venkovské noviny

 ČRKP

Datum vydání 22.10.2011 / číslo 15 / 2011

Starostové nahlédli pod pokličku tvorby krajinného plánu na Plzeňsku

Ve dnech 17.-18.října proběhla další akce v rámci výměny zkušeností lidí činných ve venkovském prostoru, tentokrát na téma „Vypracování krajinného plánu k.ú.Spálené Poříčí“.

Akci uspořádala Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu, občanské sdružení (SZKT) ve spolupráci s Celostátní sítí pro venkov jako večerní seminář a jednodenní exkurzi „Vzorové obce jako motivace a inspirace II“. Do Spáleného Poříčí dorazilo 39 účastníků, zastoupených starostkami a starosty obcí z celé České republiky, klíčoví pracovníci Pozemkových úřadů, ale i další zájemci z řad soukromých zemědělců a soukromých firem.

Pondělní večerní setkání obsáhlo diskuzi nejen nad klíčovým příspěvkem – prezentací zkušeností s tvorbou krajinného plánu konkrétní lokality jako podkladu pro vypracování komplexních pozemkových úprav od. ing. Kláry Salzman, ale prostoru se dostalo i na dotační tituly pro obce, problematiku veřejné zeleně, řešení veřejných prostranství a péči o stromy.

Druhý den probíhal v duchu pohybu v terénu: účastníci akce navštívili největší zemědělský podnik hospodářící v katastru Spáleného Poříčí (ALIMEX NEZVĚSTICE a.s., konkrétně sady ve středisku v Těnovicích) a také Farmu Moulisových v Milínově. Ještě v dopoledním bloku měli možnost si přímo na několika místech projít a prohlédnout obnovené cesty, navštívit obec Lipnici s poslední zachovalou okrouhlicí ve střední Evropě. Prošli původní kruhový půdorys s velkou okrouhlou návsi s rybníkem, která je částečně zastavěna

shlédli i nově zbudovanou kapličku kruhového půdorysu. Odpoledne bylo plně v režii starosty Spáleného Poříčí ing. Pavla Čížka a prohlídky městečka. Představil opravený špejchar přebudovaný na výstavní galerii a Pivovarské sklepy. Následovala procházka po intravilánu s prohlídkou realizací veřejné zeleně – zámeček s parčíkem, okolí mlýna, park v centru městečka, domu s pečovatelskou službou, starého židovského hřbitova a volno časové zóny s několika hřišti a dalšími hracími plochami na okrajové části města.

Tato akce je pokračující úspěšnou aktivitou v programu Zelené obce – realizovala se návštěva vzorové lokality, ve které se úspěšně podařilo skloubit nadšení zástupců samosprávy s motivací obyvatel, vlastníků i nájemců půdy ke společnému aktivnímu postoji v oblasti podpory koncepčního rozvoje veřejných prostranství včetně řešení vegetačních prvků a dlouhodobého plánování krajiny. Věříme, že zúčastnění zastupitelé odjžděli spokojeni a s novou motivací.

Ing.Dana Štechová

Ministerstvo zemědělství se v boji s erozí více opře o výsledky výzkumu

Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s Výzkumným ústavem meliorací a ochrany půdy (VÚMOP) představili nástroje v boji proti půdní erozi. Eroze v Česku ohrožuje téměř 45 % celkové rozlohy orné půdy.

Podle analýz může při nejhorším možném scénáři poničit až 21 milionů tun půdy za rok, což je možné finančně vyjádřit jako škodu za 4,3 miliardy korun. Mezi hlavní doporučení patří nepěstovat erozně nebezpečné plodiny v místech, kde eroze hrozí. Avšak v případě jejich pěstování je nutné užití protierozních opatření, jako je pěstování ochranných meziplodin či zpomalení odtoku vody. Veškerá doporučení jsou zpracována do takzvané protierozní kuchařky, která je k dispozi-

ci zemědělcům.

Výzkum procesů eroze patří k tradičním oborům v rámci působnosti VÚMOP. „K tomuto účelu jsou využívané především výzkumné plochy, kde se zkoumají erozní procesy při pěstování ověřovaných plodin s využitím rozdílných technologií. Ověřují se ale například také možnosti úprav půdních vlastností, včetně rekultivací již degradovaných půd,“ řekl Jiří Hladík, ředitel VÚMOP.

VÚMOP vyvinul simulátor deště, který dokáže objek-

tivně posuzovat relativní účinnost daných protierozních opatření, včetně vlivu jednotlivých plodin. Přístroj je v polních podmínkách schopen pomoci čtyř trysek simulovat přívalový déšť, a to jak jeho intenzitou, dobou trvání, tak velikostí kapek a jejich kinetickou energií. Díky velikosti plochy, kam dopadá umělý déšť, je možné získat reprezentativní údaje o množství splavenin a srovnat je s maximální přípustnou ztrátou půdy. V současnosti se pracuje na inovované verzi simulátoru deště, která bude nově schopna ještě lépe simulovat průběhy přirozených srážek.

Inovaci simulátoru deště a

vydáním Příručky ochrany proti vodní erozi však boj proti erozi půdy nekončí. „V roce 2012 bude ověřována protierozní účinnost technologie odkameňování, podřívání, pěstování širokořádkových plodin do rozteče 45 cm a další technologie. V letošním roce jsme spustili projekt monitoringu eroze, jehož cílem je získávat průběžně aktuální informace o erozi, a zajistit tak nezbytnou zpětnou vazbu,“ doplnil Ivan Novotný, náměstek pro půdní službu a informatiku VÚMOP.

Ministerstvo zemědělství a VÚMOP vydává na základě výsledků výzkumu zmíněnou protierozní kuchařku.

Radek Ležatka

Příručka ochrany proti vodní erozi

Právě vydávaná publikace, která má za cíl poskytnout maximum informací týkající se problematiky eroze půdy, hospodaření na erozně ohrožených půdách i praktické rady k tomu, jak úspěšně hospodařit v souladu se zmíněným standardem GAEC 2, bude k dispozici v tištěné formě na pobočkách agentur pro zemědělství a venkov.

Publikace je z hlediska struktury rozdělena do 6-ti kapitol:

V kapitole první jsou vysvětleny důvody, proč tato publikace vznikla, komu je určena, co obsahuje a jak s ní pracovat. Cílem kapitoly je uvést čtenáře do problematiky vodní eroze a stručně vysvětlit proč je ochrana půdy proti vodní erozi důležitá. V kapitole by měl rovněž každý uživatel najít návod, jak s publikací pracovat, aby co nejefektivněji získal potřebné informace.

Kapitola druhá je stěžejní kapitolou celé publikace. Kapitola je zaměřena na implementaci standardů GAEC 2 a jejím hlavním cílem je poskytnout zemědělcům a farmářům praktický návod na to, jak na obhospodařovaných pozemcích orné půdy správně aplikovat protierozní opatření na vymezených erozně ohrožených plochách.

Kapitola třetí je věnována problematice ochrany proti vodní erozi. Jejím hlavním cílem je poskytnout čtenářům základní informace o organizačních, agrotechnických a technických protierozních opatřeních.

Kapitola čtvrtá je věnována rozboru problematiky vodní eroze obecně. V kapitole jsou postupně analyzovány příčiny a důsledky vodní eroze. Samostatná část kapitoly je pak věnovaná posuzování míry erozní ohroženosti pozemků, ve které je podrobně popsán postup výpočtu dlouhodo-

bého průměrného smyvu půdy (G) podle Univerzální rovnice ztráty půdy (USLE), který byl základem pro vytvoření vrstvy erozní ohroženosti pro potřeby GAEC 2.

Kapitola pátá je věnována projevům vodní eroze. První část kapitoly je věnována rozboru možných forem vodní eroze na zemědělské půdě, jak jednotlivé formy rozeznávat a jak projevy vodní eroze kategorizovat podle intenzity. V další části kapitoly je hodnocení míry degradace půdy vodní erozí a konkrétní příklad působení vodní eroze na vývoj půdních profilů na Jižní Moravě.

Kapitola šestá je orientována na problematiku poradenství. V kapitole je popsán systém poradenství zemědělcům a farmářům, jak by měl zemědělec postupovat, pokud potřebuje poradit, jakým způsobem mohou

Dokončení na straně 3

Seminář Zelené úřadování ve veřejné správě naučí obce šetřit životní prostředí

Naučit obce šetřit životní prostředí je cílem semináře Zelené úřadování ve veřejné správě, který se uskuteční 8. listopadu v Benešově.

Zúčastnit se ho mohou zástupci obcí a jimi zřizovaných organizací, například škol nebo knihoven. „Z veřejných prostředků se hradí spousta věcí, u kterých se může stát, že v konečném důsledku škodí životnímu prostředí. Tento seminář má pomoci obcím, aby při svých činnostech a aktivitách snížily zátěž životního prostředí na minimum,“ řekl Jan Urban z pořádajícího Českého svazu ochránců přírody Vlašim.

Pokud podle něj někdo tiskne materiály na bílý papír vyráběný přímo z dřevní hmoty, tak zatěžuje životní prostředí víc než ten, kdo používá recyklovaný papír téže kvality. „*Nebo když si dá někdo k svačině minerální vodu z PET lahve, zatěžuje životní prostředí víc než člověk, který si natočí vodu z vodovodního kohoutku,*“ dodal Jan Urban.

Oblastí, v nichž mohou úřady chránit životní prostředí mnohem víc než dosud, bylo podle Jana Urbana vybráno deset. Týkají se například kancelářské techniky, kancelářských potřeb, spotřeby elektřiny, vytápění, osvětlení, nákupu potravin, dopravy či úklidu. „*Jsou*

to oblasti, kde obec může být šetrnější k životnímu prostředí, a tím pádem může signalizovat, že má o životní prostředí zájem, a může tak zároveň motivovat svoje okolí a zaměstnance k tomu, aby ji následovali,“ konstatoval Jan Urban.

Účastníci semináře se dozví, jaká opatření lze přimnout nejen v úřadech a institucích, aby jejich činnost byla šetrná k životnímu prostředí, jaké jsou dobrovolné nástroje ochrany životního prostředí a jejich možnosti nebo jak začít se

šetřným provozem v obci. Informace jim předá Petr Ledvina z brněnského Ekologického institutu Veronika.

Seminář je díky finanční podpoře Státního fondu životního prostředí, ministerstva životního prostředí a Českého svazu ochránců přírody Vlašim zdarma. S ohledem na omezené kapacity je třeba se na něj přihlásit nejpozději do 4. listopadu. Podrobnější informace získáte na telefonu 607 835 434 nebo e-mailu ekopodradna@csop.cz. (jt)

Příručka ochrany proti vodní erozi

Pokračování ze strany 2

zemědělci využít služby akreditovaných poradců, v čem jim dokáží poradit a kde je mohou najít, jak postupovat při reklamaci vymezení erozně ohrožených ploch PB/DPB, které obhospodařují, jak reklamacii formulovat a jak ji podat a další užitečné informace.

Ve snaze co nejvíce ulehčit uživatelům orientaci v příručce, byly do textu vloženy doplňkové informace v barevně odlišených rámečcích, které rozšiřují nebo doplňují základní informace, nebo obsahují názorné příklady k danému tématu, případně obsahují vysvětle-

ní principu fungování procesu, obrázek nebo graf.

V kapitole věnované implementaci standardů GAEC jsou uvedeny modelové příklady řešení protierozní ochrany na konkrétních pozemcích ohrožených vodní erozí podle podkladové vrstvy erozní ohroženosti

v LPIS. Návrhy řešení v modelových příkladech jsou pouze jednou nebo několika variantami ze širšího spektra možných řešení. Návrhy mají sloužit především jako inspirace jak je možné při realizaci definovaných protierozních opatření postupovat.

Konference o obnově a využívání sladoven v Písku

Pivovarnictví je v České republice doloženo již ve středověku a produkce piva je nedílnou součástí naší kultury. Pivovary zakládaly kláštery, šlechta, obce, pivo se vařilo i v soukromých malých provozech. K výrobě piva patří také výroba sladu jako jedné ze základních surovin. V 19. století bylo na území českých zemí více než tisíc pivovarů. S rozvojem průmyslové výroby tak byly nově budovány nebo přestavovány i budovy sladoven, mnohé z nich se dochovaly dodnes. Ve většině z nich se ale již slad nevyrábí. Je tedy potřeba hledat nové využití pro tyto často velice hodnotné a specifické stavby.

Institut pro památky a kulturu, o.p.s. v rámci každoročně pořádaných mezioborových konferencí o obnově a využívání památek se v roce 2011 zaměřuje právě na budovy historických sladoven. Dne 3. a 4. listopadu 2011 se v Písku v budově sladovny přeměněné na kulturní prostor setkají zájemci z řad architektů, zástupců měst a obcí, pracovníků památkové péče, studentů i veřejnosti, aby se o tématu sladoven dozvěděli více. Konference PRO památky 2011 se zapojuje do šestého Bienále industriální stopy, které se letos zaměřuje na architekturu konverzí industriálního dědictví. Součástí programu budou přednášky zaměřené na využívání sladoven, účastníci se dozvědí více o historii a proměně tohoto typu staveb v České republice. V rámci programu budou probíhat moderované diskuze, jsou připraveny exkurze do pěti sladoven. Bližší informace vč. možnosti registrace naleznete na www.propamatky.cz

Venkov získá 4,3 miliardy korun ve 14 kole žádostí o dotace z Programu rozvoje venkova

Ministerstvo zemědělství prosadilo při jednáních s Evropskou unií výhodnější podmínky pro získání dotace z Programu rozvoje venkova. Žájemci mohou od 25. října do 7. listopadu posílat Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu (SZIF) žádosti o peníze na pozemkové úpravy, protipovodňová opatření, ochranu před erozí, investice do lesů, zakládání a rozvoj venkovských mikropodniků, rozvoj obcí a do dalších oblastí.

Přibližně 4,3 miliardy korun si mezi sebe rozdělí vybrané projekty ve čtrnáctém kole žádostí o dotace z Programu rozvoje venkova. Zhruba třetina peněz půjde na pozemkové úpravy, protipovodňová opatření a ochranu před vodní erozí, které pomohou zachovat českou krajinu a přispějí k vyjasnění vlastnických vztahů k půdě. Mezi priority Ministerstva zemědělství patří péče o nenahraditelné přírodní zdroje, jako je zejména zemědělská půda. Péče o ni je jednou z hlavních

podmínek, jak podpořit konkurenceschopnost a rozvoj českého venkova. Podporu budou mít i projekty, které pomohou zachovat rozsah zemědělského půdního fondu.

Dotace poslouží k celkovému rozvoji venkova. Například příspěvek na opravu lesních cest získají jen ti, jejichž lesy a cesty jsou zdarma veřejně přístupné veřejnosti. Na pozemkové úpravy je ve čtrnáctém kole vyčleněno kolem 1,3 miliardy korun, na obnovu a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby zhruba 1,9 miliardy korun, na poradenské služby asi 68 milionů korun.

Změny se dočkají žájemci, kteří budou chtít příspěvek na lesnickou infrastrukturu, na kterou mohou celkem získat až 185 milionů korun. Od čtrnáctého kola totiž začal platit jiný režim pro poskytování dotací. Žájemci je už nebudou dostávat v režimu de minimis, ve kterém je poskytováno velké množství evropských i národních dotací, což potenciální žadatele

velmi omezuje. Režim de minimis totiž znamená, že součet všech subvencí pro jeden subjekt na dobu tří let nesmí přesáhnout hranici 200 tisíc euro (zhruba 5 milionů korun). Nyní mohou tedy např. příspěvek na obnovu lesní cesty dostat i žadatelé, kteří již mají limit de minimis vyčerpán. Velkým úspěchem Ministerstva zemědělství a stálého zastoupení ČR v Bruselu je, že se změnu podařilo s Evropskou komisí vyjednat ještě pro toto kolo příjmu žádostí. Nový režim pomůže financovat projekty, vybírané z širší škály předložených žádostí o dotaci.

Žádost o finanční podporu stačí v současnosti poslat v elektronické podobě prostřednictvím Portálu farmáře a její tištěnou podobu odeslat v řádném termínu poštou nebo s využitím datové schránky či osobně doručit na příslušný regionální odbor Státního zemědělského intervenčního fondu.

Radek Ležatka

Letošnímu Jablkobraní vládlo deštivé počasí

Ačkoli druhému ročníku Podzimního jablkobraní v sobotu 8. října vládlo chladné aprílové počasí, nenechali si pořadatelé ani návštěvníci zkazit dobrou a tvůrčí náladu.

„Vzhledem k častým deštivým přeháňkám a nízkým teplotám jsme se nakonec rozhodli přesunout zahradní slavnost do budovy Spolkového domu,“ uvádí organizátorka akce Eva Hájková a dodává: „Velmi nás potěšilo, že i přes nepříznivé počasí si řada vlašimských obyvatel našla do Spolkového domu cestu. Věříme, že to pro ně bylo nakonec příjemně strávené odpoledne.“

Jako minulý rok, čekal na malé i velké návštěvníky zajímavý kulturní program, připravený ve spolupráci s místními spolky. Členové spolků si přichystali pro příchozí tvořivé dílny inspirované jablky – jedinečným bylo ruční moštování z čerstvých jablek se členy o.s. Strom, dále ozdobné vykrajování jablíček s Alenou Kubíkovou z Církev bratrské Vlašim nebo výroba ježků z papíru a přírodních materiálů, kterou vedla

Lenka Zapletalová z RC Světlýka. Děti z o.s. Sluníčko zase ve své klubovně v podkroví domu malovaly na obličej nebo ukazovaly výrobu kožených ozdob.

Jablkobraní dále provázela hudební, taneční a divadelní program v přednáškovém sále. „Letos vystoupili písničkáři Jiří Filip a Jakub Veleba, dále skupina Labirint s orientálními tanci a děti z místního tanečního kroužku. Největším tahounem bylo představení Království Aničky Duchňové a Michala Němce z hudební skupiny Jablkoň,“ upřesnila spoluorganizátorka Michae-

la Havelková z o.s. ECCE.

Organizátoři děkují všem, kteří vypomohli s přípravami a organizací akce a také všem účinkujícím za pěkný kulturní program.

Eva Hájková

MAS – Partnerství Moštěnka podpoří živnostníky a drobné podnikatele

Místní akční skupina – Partnerství Moštěnka rozhodla o rozdělení dalších téměř sedmi set tisíc korun z programu Leader pro místní žadatele z regionu. Ve své šesté výzvě vybrala 5 ze 7 předložených projektů zaměřených na oblast rozvoje podnikání – podporu řemesel a živností.

Podporu získají v obci Radkovičky projekty na vybavení minipeletárny, která kromě pelet pro vytápění objektů bude produkovat stelivo pro hospodářská a domácí zvířata a hnojivo pro zahrádkářské účely a také zde

bude vybavena nová zemědělská dílna, umožňující opravy strojů a zařízení, dopravních prostředků a zemědělské a zahradní techniky. V Bochoři v nevyužitých budovách bývalého hostince vznikne nová prodejna jezdeckých a chovatelských potřeb a v Kyselovicích bude do místní prodejny potravin pořízena kvalitní technologie k prodeji základních potravinářských výrobků. Nákupem nové elektrické pece na vypalování porcelánových a keramických výrobků bude podpořeno rozšíření keramické dílny v Čechách.

MAS tak poprvé podpořila živnostníky a drobné podnikatele na svém území a pomůže jim také žádat o dotace z Programu rozvoje venkova na opatření Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje a dále v zimní výzvě MAS.

Projekt 6. výzvy vybírala a schválila MAS – Partnerství Moštěnka 18. října. Další 7. výzva bude vyhlášena koncem listopadu a uzávěrka je plánována na konec ledna 2012. Vyhlášena budou opatření zaměřená na zlepšení infrastruktury a vzhledu obcí, ochranu kulturního dědictví a opět na podporu

a rozvoj drobných podnikatelů v regionu.

MAS – Partnerství Moštěnka bude až do roku 2013 rozdělovat ročně cca 10 milionů korun pro místní projekty v evropském programu Leader, který řídí ministerstvo zemědělství. Region se nachází v samotném středu Moravy a tvoří jej 22 obcí mikroregionu Moštěnka v Olomouckém kraji a 28 obcí mikroregionu Holešovsko a okolí ve Zlínském kraji. Podle počtu obcí je největší místní akční skupinou na celé střední Moravě.

Marie Tesařová

Strom roku 2011 je opět z Olomouckého kraje

Několikaměsíční klání mezi 12 finalisty jubilejního 10. ročníku celostátní ankety Stromu roku, který uspořádala Nadace Partnerství, skončilo.

Vítězkou se s 12 645 hlasy stala Alej ve Skaličce z Olomouckého kraje. Na druhé příčce se umístila Hruška v Horním poli ze Zlínského kraje (8 992 hlasů), třetí místo obsadil Skalický platan z Jihomoravského kraje (5 818 hlasů). Vyhlášení vítězů proběhlo v Brně 20. října, kdy se v Česku slaví Den stromů, a doplní jej improvizace Jaroslava Duška se stromy. Výtěžek z poplatného hlasování v anketě letos dosáhl výše téměř 148 tisíc korun a opět směřuje do veřejné sbírky určené na výsadbu a ochranu stromů.

Poslední týden hlasování pořadím značně zamíchal. „Převážná většina vyplněných hlasovacích archů k nám dorazila až těsně před uzávěrkou. Celkový počet hlasů v anketě se pak v závěru navýšil na téměř 44 tisíc.

Ocenění Stromu roku 2011 dnes převzou zástupci Aleje ve Skaličce – starostka Skaličky, ředitel tamního sociálního ústavu a ředitelka základní školy, jejíž žáci alej do ankety nominovali,“ uvádí Hana Rambousková z Nadace Partnerství. Díky vítězství aleje ocenění Strom roku, podobně jako v minulém roce, opět poputuje do Olomouckého kraje. Alej ve Skaličce kromě prestižního titulu obdrží také odborné arboristické ošetření od firmy Prostrom Bohemia a bude Českou republiku reprezentovat v mezinárodní anketě Evropský strom roku.

Alej tvořená 22 lípami a 10 duby se nachází v zahradách bývalého zámku ve Skaličce. „Největší a asi nejstarší dub má 450 let, po obvodu měří 5,15 metrů je vysoký 30 metrů. Abychom ho obstoupily kolem dokola, muselo nás být 22 dětí,“ říkají žáci ze základní školy ve Skaličce, kteří alej do soutěže navrhli. Stromy v minulosti stály u hráze dvou rybníčků. O zámecký park se od roku 1626 staral hrabě

Zdeněk František Lev z Rožmitálu u Blatné. On i jeho následovníci (rod Ullersdorfů) stromy do aleje postupně dosazovali, a proto dnes vedle sebe stojí stromy stoleté se stromy čtyřsetletými. Současnou podobu parku vtiskl na počátku 19. století František Quiard, hrabě de Saint Julien. Zrušil rybníky, a tak dnes stromy lemují po obou stranách pouze přírodní cestičku.

Nadace Partnerství také oznámila také výtěžek z poplatného hlasování. „Každý, kdo v anketě některý ze stromů podpořil, obrazně řečeno zasadil další strom. V letošním ročníku se podařilo vybrat plných 147 963 korun, které rozdělíme mezi žadatele o grant na výsadbu stromů,“ doplnila Hana Rambousková.

Anketu Strom roku spolufinancuje Státní fond životního prostředí ČR, Ministerstvo životního prostředí a Vi-segrádský fond.

Nadace Partnerství

„Na zkušenou u starostů v Polsku“

Pod tímto titulem se koncem září vydaly téměř dvě desítky českých starostů krkonošských měst a obcí, pod taktovkou Svazku Krkonoš, z Vrchlabí do Szklarske Poreby, Piechowic, Jelenie Gory, Karpacze, Bukowce, Wojanowa a Kowar.

Kamila Hlinková, ředitelka Svazku Krkonoše, která cestu detailně připravila a režírovala, k tomu také vysvětlila: „Cesta byla uspořádána z několika důvodů a ty se podařilo naplnit. Hlavním cílem bylo poznání, jak odlišně v polských Krkonoších funguje a pracuje veřejná správa a samospráva, a jak systémově pracují informační centra a propagace regionu vstříc návštěvníkům. V každém městě nás čekal zástupce obce nebo organizace a hosté měli dostatek času vyslovit své dotazy a získat odpovědi. Prokonzultovány byly některé možnosti spolupráce regionu po obou stranách hranice, jak v oblasti cestovního ruchu, tak při podpoře podnikání, zaměstnanosti a pracovních příležitostí. Prohlédli jsme společně řadu zajímavostí a nahlédli pod pokličku podnikatelských aktivit v blízkém příhraničí. Mezi dominanty v polských Krkonoších v současné době patří hotel Golebiewski v Karpaczi. Na jeho půdě nás přivítal místostarosta města spolu s manažerem hotelu. Místostarosta prezentoval, že obrovský hotelový komplex, žijící převážně z kongresové turistiky, mnohostranně obohatil město i přilehlý region. Napomohl v zaměstnanosti, zvýšil návštěvnost území, nabídl doplňkové služby obyvatelům, rozšířil infrastrukturu a jeho kongresoví hosté jsou častokrát ubytováni i mimo

komplex v jiných objektech ubytovatelů.“ Cesta naplnila očekávání a umožnila exkluzivně nahlédnout pod pokličku hospodaření řady subjektů. Otevřela možnosti další přeshraniční a příhraniční spolupráce českých a polských krkonošských měst a obcí. V rámci cesty byly, kromě poznání zajímavostí, připraveny exkurse, prezentace a semináře. Kamila Hlinková doplnila: „Ve Szklarske Porebě jsme po úvodním slovu starosty obce u vodopádu Kamienczik navštívili environmentální vzdělávací centrum NP Karkonosze, kde jsme získali podrobné informace o fungování polského národního parku. Je skvělou zprávou, že česká a polská strana nevnímá Krkonoše jako dvě země, ale jedno společné území, kde je třeba především spolupracovat. V Jelenie Gore jsme si prohlédli radnici. V nové knihovně jsme společně hovořili na téma regionálního rozvoje v Polsku a o podpoře podnikání.“ Regionální rozvoj je v současné době, po turismu, druhým důležitým odvětvím, kterým se Svazek Krkonoše začal zabývat.

Zajímavostí byla pro starosty návštěva paláce v Bukowci, sídla partnerského Zwiazku Gmin Karkonoszkich. Zde získali informace o společných česko-polských projektech, nahlédli do kuchyně „Webové spolupráce, společné databáze a formy spolupráce při

výměně turistických klientů České republiky a Polska“ a shlédli prezentaci „Údolí zámků“, kde se na poměrně malém území nachází 30 zámků, které se postupně opravují z financí Evropské unie a následné provozní náklady jsou hrazeny z provozu hotelu a restaurací, které jsou v těchto objektech. Pro některé bylo novinkou, že Zwiazek Gmin směřuje svoji hlavní iniciativu již 20 let do odpadového hospodářství, nikoliv turismu. V současné době získali dotaci 6 500 000 eur (tj. 156 000 000 korun) na velký projekt financovaný Evropskou unií na nový systém zpracování odpadu, úpravy segregace a rozvoj technologií. Doposud byl totiž systém odpadového hospodářství v Polsku jiný než u nás, kde je odpad majetkem obce a každá obec si tento úkol musí řešit sama. Kdežto v Polsku zajišťuje odpadové hospodářství Zwiazek v celé Jeleniogorské kotlině pro kraj (150 000 obyvatel). Nyní se však i jim změnila legislativa a i tam bude odpad majetkem obce, proto musí řešit veškeré systémy, mechanismy i smlouvy nově. V Kowarech si delegace v Parku miniaturních památek v Dolním Slezsku, prohlédla modely, ke kterým ve své prezizační zmenšené podobě v blízké budoucnosti k vrchlabskému zámku přibude i zámek z Jilemnice.

Miroslav Kubát, starosta Jablonce nad Jizerou, doplnil: „Překvapilo mě, jak moc se toho na druhé straně Krkonoš během posledních let vykonalo, jak smělé projekty jsou realizovány. Také

v jaké kvalitě se nyní v Polsku staví. Všímal jsem si i detailů - fasády, osazování oken, dveří, obklady, dlažby, spáry – vše je velmi dobře odvedené řemeslo. Vlastní zážitek a zkušenost z cesty mě vede k přesvědčení, že pro polského investora (obec, ale zřejmě i pro soukromou osobu) je cesta od nápadu, záměru, projektu - k získání dotací snazší, přímější, méně zdoluhavá a „upodmínkováná“ nežli je tomu u nás.“

Jan Sobotka, předseda Svazku Krkonoše a starosta Vrchlabí, cestu ze svého pohledu vyhodnotil: „Jisté měla dvojitý význam. Jednak na sebe měli čeští starostové více času než při běžných jednáních. Vzájemně se více poznali, popovídali. Vyměnili si zkušenosti a názory. Každý z nich měl dozajista zkušenosti jen s určitou částí, nyní viděli to podstatné co je u sousedů. Mohli se spolu pobavit o problémech a vyměnit konkrétní zkušenosti u toho jak to dělají v Polsku, vyhodnotit rozdílné aspekty, které v tom území jsou. Například horní území polských Krkonoš je uzavřené pro stavební činnosti, a tím je chráněné. Až na několik dříve postavených lyžařských areálů tam nemají téměř nic, ale v podhůří mají všechno. Rozrůstají se tam ubytovací kapacity, podnikatelské aktivity mají zelenou. Na jednu stranu si tak chrání přírodní hodnoty, a přitom nemají střety s chráněným územím. Na základě těch rozdílností lépe pochopíme, jak se starat o území u nás, protože to nejde dělat stejně.“

D. Palátková

Návrhy Evropské komise na reformu Společné zemědělské politiky EU

Evropská komise zveřejnila dlouho očekávané legislativní návrhy k reformě SZP po roce 2013.

Navázala tak na konzultační proces a Sdělení k budoucnosti SZP z loňského listopadu. **Z vyjádření komisaře EU pro zemědělství Daciana Ciolose je zřejmé, že návrhy reformy jsou většinou shodné s tím, co Komise v minulých měsících prezentovala jako své záměry a co už bylo předmětem diskusí s odbornou veřejností i v ČR.**

Texty podrobně zanalyzují odborníci Ministerstva zemědělství a bude k nim vypracováno oficiální stanovisko ČR. **Je ale patrné, že se EK držela svého původního stanoviska z loňska a připomínky jednotlivých členských států zapracovala minimálně.**

Reformní návrhy byly představeny veřejnosti a Evropskému parlamentu a v Lucemburku je EK představila ministrům zemědělství Unie. „Nyní nás čeká jeden a půl až dva roky tvrdého vyjednávání mezi jednotlivými státy EU, Radou ministrů, Evropským parlamentem a Evropskou komisí. Je to poprvé, co se Evropský parlament zapojí do rozhodování o reformě SZP, proto očekávám velmi tvrdá jednání. Budeme se na ně intenzivně připravovat ve spolupráci s dalšími resorty v ČR. Povedeme aktivní agrární diplomacii, budeme vytvářet aliance s novými i se starými zeměmi EU. Počítáme s intenzivní spoluprací s poslanci Evropského parlamentu s cílem maximálně prosadit zájmy ČR. Stejně tak nadále počítáme s úzkou spoluprací s nevládními organizacemi a dalšími partnery,“ řekl k nadcházejícím jednáním ministr zemědělství ČR Petr Bendl.

„Pokud jde o předběžné hodnocení návrhů, z pohledu MZe, jsou spíše zklamáním, protože nepřinášejí žád-

né podstatné zjednodušení SZP, ani zásadnější přínos v její transparentnosti. Také významně nesnižují byrokracii a administrativní náročnost a nezvyšují konkurenceschopnost evropských podniků vůči třetím zemím,“ řekl náměstek ministra Juraj Chmiel

Zásadním novým prvkem je ozeleňování přímých plateb ve výši 30 %, které jako princip Ministerstvo zemědělství podporuje například v zájmu ochrany půdy. Neshoduje se ale s Komisí na předložených opatřeních a výši ozelenění.

Požadavek, aby sedláci nechali povinně ležet ladem nejméně sedm procent půdy pro ekologické účely, je v době rostoucích nároků na zdroje potravin a obnovitelné energie v rozporu s ostatními cíli SZP. Odporuje tržní orientaci a pro Česko není přijatelný. ČR podporuje rozumné ozeleňování, ale bude místo podílu 30 % navrhnout 10 % a dobrovolnou povahu ozelenění.

Další změny spočívají např. v zavedení povinné platby pro mladé farmáře do 40 let, povinné platby pro malé farmy, dobrovolné platby pro méně příznivé oblasti, v možnosti převodu části prostředků z přímých plateb na rozvoj venkova a dalších elementů.

Dlouho avizovanou součástí reformy má být zavedení zastropování přímých plateb podle velikosti podniků, tzv. capping. Dosavadní vyjednávací úsilí přineslo částečný úspěch.

„Evropská komise ustoupila tlaku blokační menšiny v Radě EU, iniciovanou právě ČR. Původně zvažované varianty, které by postihly 26 až 59 % přímých plateb v ČR, nahradila variantou rozumnější, odstupňovanou a zohledňující zaměstnanost na farmách. Tato varianta by měla na hospodářství v ČR mírné dopady. Prostředky získané ze zastropování také zůstanou, na rozdíl od původního

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

návrhu, v dotčeném členském státě a budou převedeny do oblasti rozvoje venkova. Zastropování by ale představovalo zavedení další byrokracie. I ve své mírnější podobě negativně zasáhne do našeho zemědělství, a proto jej nadále nepodporujeme,“ řekl náměstek ministra Juraj Chmiel.

Ministerstvo zemědělství považuje za částečně pozitivní, že EK navrhuje sblížení úrovně přímých plateb mezi členskými státy, i když toto sblížení plateb je omezené. Až ve vzdálené budoucnosti, konkrétně pro přespříští programovací období po roce 2021 začne diskuse o kompletním vyrovnání výše plateb mezi všemi státy EU.

Pokud jde o rozvoj venkova, návrh celkově nejde špatným směrem. Zohledňuje například metodu Leader v ČR využívanou pro projekty čtvrté osy.

Členské země budou mít více možností ve výběru opatření. To je pozitivní, ale některé zásadní momenty nejsou jasné.

Předpokládá se vytvoření partnerských smluv mezi státy EU a Komisí, budou zavedeny povinné kvantitativní ukazatele, chybí rozdělení národních obálek na rozvoj venkova a objektivní kritéria, podle kterých by rozdělení probíhalo.

Pozornost bude třeba také věnovat vyjasnění některých aspektů, včetně konkrétního provádění budoucích programů a vyvarovat se překryvů.

Radek Ležatka

Národní konference Venkov 2011 přispěje do diskuse o využití metody LEADER

Národní konference Venkov 2011 se uskuteční od 14. do 16. listopadu na Sedlčansku a Sedlecko-Prčicku. Pořádá ji Spolek pro obnovu venkova (SPOV) ČR v rámci Celostátní sítě pro venkov, zřízené Ministerstvem zemědělství ČR v součinnosti s Národní sítí místních akčních skupin ČR.

Dalšími partnery konference budou Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Ministerstvo životního prostředí ČR a Ministerstvo dopravy ČR. Setkání, které dostalo motto „Venkov v Prčici“, by se mělo zúčastnit kolem 350 zástupců samospráv, státní správy a lidí z organizací i privátních subjektů, kteří se zabývají rozvojem venkova.

Podobné konference jsou podle předsedy SPOV ČR Eduarda Kavaly důležité. „Je potřeba v periodách minimálně jednoho roku shrnout problematiku venkova a říct si, jestli se někam posunula nebo neposunula. Momentálně žijeme ve velmi vypjaté době, myslím dobu plánovacího období příštích sedmi let. Je sice deklarováno, že je venkov brán vážně, nicméně jsme pozici, tak budeme samozřejmě jenom rádi. Myslím všichni jenom tváří, ale fyzicky pro venkov nikdo nic

neudělá,“ řekl Eduard Kavala.

Konference by se měla mimo jiné zabývat i dalším možným využitím metody

LEADER. Jedná se o metodu založenou na principu „zdola nahoru, s jejíž pomocí rozdělují Místní akční skupiny (MAS) finanční prostředky z Programu rozvoje venkova. Je považována za nejefektivnější nástroj podpory venkova, který by se mohl uplatnit i v dalších operačních programech.

„Pokud se opravdu podaří rozdělovat více peněz zdola nahoru, a to nejen z Programu rozvoje venkova, ale i z ostatních dotačních programů, které budou k dispozici, tak budeme samozřejmě jenom rádi. Myslím si, že by to mohlo napomoci cílenému rozdělování

finančních prostředků tak, jak to venkovský prostor potřebuje. Rozhodovat o tom by měli sami jeho obyvatelé, ne ti, kdo o regionu nic neví,“ řekl předseda

František Winter, která by mohla peníze venkovu zajistit. „Očekáváme, že s námi budou chtít hovořit, že nám budou naslouchat,“ poznamenal František Winter.

„Otázka LEADER metody je příkladná možná pro všechny postkomunistické země a myslím si, že v žádné jiné zemi nefunguje tak, jako u nás v České republice. Troufám si říct, že není brána tak vážně ani v mnohých původních zemích evropské sedmadvacítky,“ uvedl Eduard Kavala.

Zároveň ale upozornil, že i kdyby plánovací období po roce 2014 pro nás dopadlo z hlediska přísunu evropských peněz maximálně nejlépe, bude představovat pouze deset procent rozpočtu jednotlivých samospráv. „Zbylých 90 procent musíme mít stabilních a ty my bohužel nemáme. Je tady problematika číslo dvě, což je rozpočtové určení daní,“ přiblížil další téma jednání konference Eduard Kavala.

Na třídní akci se bude diskutovat také o rodině a tradicích ve vztahu k venkovu, o zemědělství a životním prostředí i veřejné osobní dopravě.

Jaroslava Tůmová

